

Grundtvig-arkivet fasc.: 100.

Registreret af: KTld. / 195 .

Evt. enhedens nr.: 100.XXIII.

1. Titel el. kort indholdsangivelse:

Svar på Clausen: "Den theologiske Partiaand".

Antal sider: 15.

Antal blade: 4 upag. læg.

Format: kvart.

2. Papirsart (farve og evt. vandmærke): C & I. Honig

7. Ms.' første linie: Det er nu fem Aar siden jeg i Kirkens Gienmæle

3. Afmærkning (I. J. N. osv.): ingen!

8. Ms.' sidste linie: udrette saa meget som nu. (opgivet)

4. Ortografi:

9. Tryk el. benyttelse:

delvis benyttet i "Om den Clausenske Injurie-Sag" okt. 1831.

5. Andre ydre kriterier: stålpen.

6. Indre kriterier (allusioner, citater m. m.): Fem år efter Kirkens Gienmæle (se første linie).

10. Tidl. forskeres skønsmæssige datering(er):
Arkivardatering: 1830.

11. Nr. i bibliografien:
-

12. Indholdsregistret:

Ser tilbage på striden med Clausen og forsvarer sin embedsnedlæggelse. Nu har Clausen i sin "nys udgivne Bog" (ovennevnte bog udkom 1830) fundet et yderligere forsvar for sin sag nødvendigt (udover retssagen).

Kommenterer de i K G domfældte udtryk, men hævder, at bogen ikke angreb den videnskabelige frihed eller den protestantiske frihedsånd: man kan jo nedlægge et embede, som man ikke kan forvalte lovmæssigt! (1).

Mine tanker har sikkert siden "Om Religjens-Frihed" vundet et klarere og roligere lys. Vi kæmper for en tingenes orden, hvor den videnskabelige frihed er sikret, men kristendom og teologi er ikke det samme, og man kan ikke være en forsvarlig præstelærer i en kirke, hvis lærdom man bestrider. Og statsreligionens tilhængere har ikke religionsfrihed! De kan ikke gå ud af statskirken (2). Jeg ved imidlertid ikke, hvor længe jeg tør vove at nægte mine trosfæller den åndelige næring og tjeneste, jeg har modtaget kald til at yde dem. Og mine børns konfirmation eller

evt. teol. undervisning? Og almuen? Den kan ikke udvandre og er bundet til sognepræsten. - Unitaren FOX vilde ikke kunne være præstelærer i den biskoppelige kirke - i Europas frieste land! (3). 3 skridt fra statens side kan tænkes: 1) loven hævdes og den afvigende lærer fjernes (medfører samvittighedstvang). 2) der gives tilladelse til udtrædelse (vilde se underligt ud). 3) Udstrakt og velordnet religionsfrihed. Reorganisation af præsteseminariet. - Dog vilde hensigten også nås, hvis København og et par andre byer blev religiøse fristeder. Sognebåndsløsning (ordet bruges ikke). - Frihed er tidens løsen - åndens og ordets frihed, ikke håndens, er tidens tarv. Ødelæggelsens vederstyggelighed truer den dannede verden.

Affattelsestid: den 26/11 1830 skriver Gr. med stålpen til Ingemann (se brevvekslingen s. 102). Clausens bog omtales i et brev til samme af 3/10, lige efter Gr.s hjemkomst fra England. Udkastet stammer sikkert fra tiden umiddelbart efter denne: første del af oktober 1830.